

Н. І. Бернадська

Жанрологія

ЖАНРОЛОГІЯ (від жанр і ...логія) – галузь літературознавства, що вивчає специфіку родо-жанрового поділу художньої літератури. Ін. назви – генологія, генерика. Термін запропонував франц. літературознавець П. ван Тігем у 1930-х рр. Дослідження родо-видових (жанр.) особливостей худож. творів має тривалу історію, у якій умовно виділяють два періоди: від Аристотеля до кін. 18 ст., коли нормативна поетика розробляла чіткі приписи для певних типів літ. творів, напр., для *оди*, *трагедії* у худож. спадщині класицизму; від кін. 18 ст., з епохи *романтизму*, коли змінювався погляд на «чистоту» сутнісних параметрів літ. жанрів, оскільки провідною стала тенденція до їх взаємодії і взаємовпливу. У зв'язку з публікацією 1902 праці італ. філософа й літературознавця Б. Кроче «*Estetica come scienza dell'espressione e linguistica generale*» («Естетика як наука про вираз і як загальна лінгвістика»); у ній автор пропонував відмовитися від категорій роду й жанру) активізувалося вивчення жанрол. проблем – і традиційних (вибір основи для розмежування творів за родо-жанр. ознаками, реєстр та опис жанр. різновидів, пошук критеріїв для їхнього розрізнення), і нових (проблеми жанр. синтезу, канон. і неканон. жанрів, автор. жанроозначень). Як результат спільних зусиль науковців викристалізувався термінол. інструментарій Ж. (жанр. домінанта, жанр-вставка, жанр. матриця, жанр. модальність, метажанр), що, безумовно, засвідчує її перспективність і здобутки.

Рекомендована література

1. P. Van Tiegem. *La question des genres litteraires* // Hellison. Amsterdam; Hague, 1938. Т. 1;
2. Чернец Л. В. *Литературные жанры*. Москва, 1982;
3. Тодоров Ц. *Введение в фантастическую литературу*. Москва, 1997;
4. Копистянська Н. Х. *Жанр, жанрова система у просторі літературознавства*. Л., 2005;
5. Бовсунівська Т. *Основи теорії літературних жанрів*. К., 2008.

Бібліографічний опис:

Жанрологія / Н. І. Бернадська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-20331>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).